

JUHO SAARI

KUULUISAN KUOLEMAN VARJO

Miksi Kyllikki Saaren
murha ei unohdu?

Gaudeamus

VERTAISARVIOITU
KOLLEGIALT GRANSKAD
PEER-REVIEWED
www.tsv.fi/tunnus

Copyright © 2020 Kirjoittaja & Gaudeamus

Kansi: Jussi Jääskeläinen

Kuviot: Jukka Lauhalahti, suunnittelu Juho Saari

Gaudeamus Oy

www.gaudeamus.fi

KL 30.1 • UDK 316

ISBN 978-952-345-093-6

Painopaikka: Tallinna Raamatutrükikoja OÜ, Tallinna 2020

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	11
Historiallinen mikrososiologia	14
Miksi (taas kerran) tutkia Kyllikki Saaren murhaa	20
Miten kirjoittaa Kyllikki Saaren murhasta	24
Aineistot	26
Kirjan rakenne	29
2. KYLLIKKI SAARI ON KUOLLUT	31
Vakaa ja rauhallinen yhteiskunta	32
Harvinainen tapahtuma	36
Kyllikki Saari oli murhattava	39
Katoaminen	41
Lellunsuo	49
Suohaudan löytyminen	51
Haudan avaaminen	53
Se erilainen tarina	55
3. KOLLEKTIIVINEN MUISTI	56
Pienet suuret tapahtumat	57
Kollektiivista muistia ei ole	59
Kollektiivinen muisti tarinana	63
Muistamisen mekanismit	69
Aika ei kultaa kollektiivisia muistoja	73
4. KUOLEMANJÄLKEINEN ELÄMÄ	74
Mikä oli Kyllikki Saari	74
Pelkäsikö Kyllikki Saari	84
He murhasivat Kyllikki Saaren	85
Myös he murhasivat Kyllikki Saaren	95
Kyllikki Saarta ei murhattu	101
Epäiltyjen murhaajien elämä ja kuolema	105

5. KUOLEMA JULKISUUDESSA	107
Kyllikki Saari nousee kuolleista	108
Ahdistunut yhteisö	117
Epäilty yhteisö	124
Tutkintavirheet	139
Valheet	144
Silmä silmästä	147
Ahdistus helpottaa	150
6. SUMUINEN SUOMI	152
Ilmiannot ja juorut	153
Muistin vääristymät	158
Sanan voimalla raskaaksi	167
Selvänäkijät	172
Unimaaailma	177
Läpeensä inhimillistä	187
7. PITKÄN VARJON KUOLEMA	188
Muistomerkit kollektiivisen muistin vaalijoina	189
Hallitsevat tarinankertoajat	193
Kyllikki Saari kuolee yhä uudestaan	196
Kuvat kollektiivisessa muistissa	210
Kulttuuri kehystää Kyllikki Saaren	219
Makrotason mikroperusteet	237
Kollektiivisen muistin tukirakenteet	243
8. MURHA YHTEISKUNNASSA	244
Salamavalomuistot	245
Kansalaiset ratkovat murhaa	252
Murha internetissä	257
Elämätön eletty elämä	269
Suomalaiset ilman Kyllikki Saaren murhaa	272
LOPUKSI: ME EMME MUISTA KYLLIKKI SAARTA	275
VIITTEET	280
LÄHTEET	298
HAKEMISTO	306
KIRJOITTAJA	310